

УДК 657.5

Олійник Т.О.

к.е.н., доц. ЗНТУ

СУТЬ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ

Необхідними й важливими складовими елементами системи управління процесами формування та використання фінансових ресурсів виступають їх планування й прогнозування. Необхідність використання в практиці управління підприємством системи фінансових планів не викликає сумніву. Однак для більшості підприємств цілісна система планів ще не стала невід'ємною частиною організації фінансового менеджменту.

З теоретичної точки зору необхідність планування зумовлена тим, щомайбутня діяльність підприємства в умовах ринку завжди пов'язана зі значним ступенем невизначеності. Зовнішнє та внутрішнє економічне середовище характеризується високим динамізмом. Слова „план” і „прогноз”, а відповідно „планування” та „прогнозування”, досить часто вживаються в одному контексті чи у сполученні. Автори такого підходу не вбачають між ними суттєвої різниці й використовують їх як синоніми. При цьому до однієї частини фінансових об'єктів частіше застосовується термін „планування”, а до іншої – „прогнозування”. Наприклад, майбутня виручка від реалізації, дохід, прибуток, як правило, плануються. В той же час, грошові потоки прогножуються. [1, 12 с]

Частина дослідників пояснюють відмінність між плануванням та прогнозуванням протяжністю часового горизонту, яким вони оперують: довгострокові розрахунки відносять до прогнозних, а середньо-та короткострокові – до планових. Фінансове планування і прогнозування передбачає розробку фінансової стратегії підприємства на близьку і далеку перспективу. Втілюється у життя фінансова стратегія підприємства шляхом умілого управління фінансами. Фінансове планування і прогнозування є невід'ємною складовою процесу внутрішнього управління фінансами підприємства. Саме в процесі розробки поточних і перспективних фінансових планів стратегічні напрями конкретизуються у завдання за періодами передбачуваного їх втілення.

Фінансове планування пов'язане з науковим обґрунтуванням ресурсних можливостей економічного і соціального розвитку підприємства. Фінансовий план розробляється на один рік із розбивкою за кварталами. В процесі фінансового планування забезпечується ресурсне збалансування кругообороту виробничих фондів та економічно обґрунтовується передбачуваний кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства.

Планування і прогнозування за своєю сутністю – це передбачення (план, прогноз), ґрунтоване на пізнанні законів економічного розвитку, аналізі та синтезі, мисленні, економіко-математичному моделюванні економічних процесів.

Найбільш суттєва відмінність між прогнозом та планом полягає в їх об'єктах. Перший розглядає стан та ймовірні тенденції розвитку подій, предметів, явищ, процесів, на які суб'єкт прогнозування не може вплинути, а може лише свідомо їх враховувати та використовувати. Ця відмінність визначає всі інші якісні характеристики, притаманні прогнозу.

Об'єктами ж плану є усвідомлені конкретні дії та заходи, поява і необхідність яких зумовлена прагненням суб'єкта планування досягти певних цілей чи бажаного стану і які враховують результати прогнозу.

Прогнозування – це невід'ємна складова частина процесу планування, дослідження та розробка ймовірних шляхів розвитку фінансів підприємства, альтернатив реалізації фінансових стратегій, які забезпечують стабільне фінансове становище підприємства в майбутньому.

Фінансове планування – це науковий процес обґрунтування на певний період руху фінансових ресурсів підприємства і відповідних фінансових відносин. Фінансове планування включає такі складові: його об'єкти, показники, нормативи та система планових документів. Об'єктами є фінансові ресурси та джерела їх формування. Ринкова економіка вимагає від підприємницьких структур якісно нового планування, тому що за всі негативні наслідки і прорахунки розроблюваних планів відповідальність несуть самі підприємства. Головне призначення внутрішньо фірмового фінансового планування - це розрахунок потреби у коштах, обсягу і структури витрат, визначення ефективності кожної господарської та фінансової операції і підсумків усієї роботи суб'єкта. За допомогою фінансового планування прогнозуються доходи, їх раціональний розподіл з урахуванням інтересів кожного учасника відтворювального процесу та кінцевих результатів. Для цього обґрунтовуються фінансові завдання, показники, що характеризують рух фінансових ресурсів на різних стадіях їх кругообороту, розробляються фінансові баланси.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ :

1. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування – Навчальний посібник// О.Г. Біла . – Львів: Компакт -ЛВ, 2015. – 312 с.
2. Білик М.Д. Фінансове планування на підприємстві в сучасних умовах // Фінанси України. - 2017р. - №4. - С.133-141.